Ч. 155 Пятниця 12 (24) липня 1896. Рік VI

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в бюрі дневників Людвіка Пльона і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Виділ краєвий в справі еміґрациї.

В послїдних роках появив ся — як відомо — у всхідній части краю сильний і неприродний рух еміґрацийний до Бразилиї, котрий з різних причин уважати треба для нашого краю і для самого населеня селяньского шкідливим.

Виділ краєвий не спускав з уваги сеї так важної а до порішеня дуже трудної справи, і коли перший рух еміґрацийний в нашім краю появив ся, зарядив відповідні доходженя, щоби зібрати потрібні дати про той рух і єго причини. З переведених доходжень, а іменно з надісланих відповідий виділів Рад повітових і Старость на розісланий їм квестіонар виходить, що на сей рух склали ся різні причини. Одні з них як нещастя елементарні (град, посуха, слота, миши, пожежі і т. п.) суть сего рода, що їх ухиленє від волї людскої не зависить; инші знов причини н. пр. низький стан просьвіти нашого люду, за котрим іде непорадність, брак підприємчивости, лїнивство, скоре слуханє несовістних і перетельних краєвих та заграничних аґентів еміґрацийних, котрі лише дбають про свою власну користь — аж тогдї будуть могли бути усунені, коли просьвіта у нашого народу піднесе ся.

Однак суть ще й инші важні причини, котрі після вислїдку переведених доходжень, викликали загальне з'убожінє населеня селяньского в нашім краю і рух еміґрацийний н. пр. надмірний подїл ґрунтів селяньских, котрий потягнув за собою упадок господарства селян і зменшив їх продукцию, цїлковита недостача зарібку в декотрих повітах, особливо в зимовій порі, або заробок недостаточний, перетяженє податками і різними оплатами, брак дешевого і приступного кредиту, в наслїдок чого наступило надмірне задовженє власности селяньскої, значні простори неуправильнених, пасовиск і неужитків громадских котрі можна би взяти під управу і в той спосіб побільшити простори, падаючі ся під управу, а котрі в деяких повітах супротив заєдно більшаючого населеня вже не вистають і т. д. — при помочи правительства і краю, а передовсім при добрій воли і охотї самої суспільности, дали би ся з часом усунути.

В тій справі ухвалив сойм на засїданю д. 3 лютого с. р. порученє Видїлови краєвому, щоби і на дальше уважав на рух еміґрацийний в краю, збирав відомости о єго розмірах і напрямах, а скілько в тім добачить вплив економічно і суспільно шкідних чинників, щоби в порозуміню з правительством старав ся о як найбільше енерґічне спинюванє дїланя тих чинників.

Специяльно же поручив сойм Видїлови краєвому, візвати репрезентациї тих повітів, де збільшає ся рух еміґрацийний до Бразилиї, щоби вказали средства, примінені до місцевих потреб і обставин, котрі могли би успішно противдїлати сему рухови.

Виповняючи порученє сеймове, Виділ краєвий віднїс ся до 25 видїлів повітових, навіщених горячкою еміґрацийною, взиваючи їх, щоби з огляду на се, що горячка еміґрацийна в тих повітах ще не вигасла, а бодай заходить обава, що она у відповідній хвили на ново захопить населенє в тім повітї, — видїли повітові заняли ся як найревнїйше сею справою, всесторонно над нею призадумали ся і найдальше до кінця вересня с. р. предложили Видїлови краєвому свої внесеня.

Виділ краєвий звернув увагу видїлів повітових на своє розпорядженє з дня 17 марта 1896 р. і з дня 10 цьвітня 1896 р. в справі розвиненя економічної дїяльности Рад повітових і доставленя дешевого кредиту селянам за посередництвом кас щадничих, котрі то розпорядженя мають цїль піднести добробит нашого люду, а тим самим можуть усунути одну з найважнїйших причин, які нарід спонукують до еміґрациї.

Повисше порученє вислав Видїл краєвий до видїлів повітових в Бібрцї, Бучачи, Борщеві, Бережанах, Бродах, Чорткові, Чесанові, Гусятинї, Ярославі, Каміннї струмиловій, Львові, Підгайцях, Перемишлянах, Раві, Рогатинї, Скалатї, Сокали, Станіславові, Тернополи, Золочеві, Жовкві, Збаражи, Жидачеві і Залїщиках.

Крім того віднїс ся Видїл краєвий до Намістництва з запитанєм, чи і які рішеня правительства запали в тій справі, а заразом просив удїлити урядових відомостий о теперішнім руху еміґрацийнім в нашім краю, а іменно в котрих повітах горячка еміґрацийна обхопила населенє селяньске; кілько родин і кілько осіб

---

1)

До бігунів.

(За Паєром, Зіґлєршмідтом, Льорцінґом і др.)

В хвили, коли се пишемо, може вже бальон несе шведского інжинїра Андре'го на північний бігун, на котрий надармо старали ся дістати всї єго попередники, не виймаючи, здаєсь, і Нанзена, хоч про сего відважного подорожника полярного розійшлась недавно чутка, що він вже дїйстно станув на північнім бігунї і тепер вертає звідтам домів. Заким же Андре долетить до своєї цїли, або й не долетить, а дійде лиш до нас глуха вість, що й єго стрітила така сама судьба, як многих з єго попередників, то не від річи буде роздивити ся в тих змаганях людий, котрих цїлию єсть дістати ся на оба противні собі кінцї землї, котрі ще доси вкриває глубока тайна. Така вже, здаєсь, природа чоловіка, що чим більшою щось вкрите для него тайною, то тим більше бере єго охота розкрити ту тайну і показати, що бодай на земли нема для людского духа нїчого, чого би він не міг дослїдити і зрозуміти. Але не сама лиш цїкавість пре людий в незнані нам доси сторони, вкриті вічними ледами і снїгами; розходить ся ще й о то, щоби вислїдити і пізнати прояви на земли, потрібні нам не лиш до розширеня наших дотеперішних відомостий і провіреня того, що єсть доси лиш здогадом, хоч і опертим на наукових основах, але й маючі непослїдне значінє для житя практичного. Отже зачнемо історию подорожний до обох бігунів від найновійших подій в сім напрямі.

I.

Перша вість про поворот Нанзена з бігуна і цьвітневий жарт берлиньскої ґазети. — Що розповідає Паєр про подорож на бігуні. — Моряцкі штапи на кризї і Нанзенів плян. — „Фрам" і подорож Нанзена до бігуна. — Помічники Нанзена і послїдна вість про него.

Як звістно, вибрав ся норвезкий подорожник, Нанзен, в дорогу до північного бігуна ще 24 червня 1893 р. Від того часу майже нїчого не було чувати про него, аж ось в лютім сего року розійшла ся вість з Петербурга, що Нанзен відкрив на бігунї землю і вертає домів. Минув тиждень, минули два, минув і місяць та ще й другий і третий, а про Нанзена, як не чувати так і нечувати нїчого аж до нинїшного дня. Нараз дня 1 цьвітня подав берлиньский Tageblatt сензацийну вість, надїслану нїби то з корабля „Еґір", котра летом блискавки облетїла цїлу Европу, наробила немало дива і викликала неаби яку радість. По всїй Европі понїс ся голос тріюмфу: Девятнайцяте столїтє кінчить ся величавим відкритєм північного бігуна! — А вість та була така: „Еґір. Лодкою на чотирох колесах доїхали ми до північного бігуна. По довгій їздї широким морем добили ся ми до пороватих скал, що ідуть від всходу на захід і залюднені мілїонами водних птиць. На заходї в тих скалах єсть проїзд, як би вузка челюсть, котрої стїни в горі майже стикають ся з собою. З вершка тої челюсти бухали від часу до часу з сильним шумом струї електричного сьвітла. По переїздї попід челюсть видко знову широке море, повне мілїонів всїлякого рода риб, мов би тут було то місце, де они плодять ся для всїх морь. Постійна теплота + 2 степені. Вертаємо домів. Всї здорові".

Майже нїкому і на гадку не прийшло, що ся вість була лиш зручною видумкою берлиньскої ґазети — цьвітневим жартом. Всї взяли додані поясненя, котрі ще більше здавались доказувати єї правдивість. Було іменно сказано, щовість ту одержало єї за правдиву тим, більше, що до неї були берлиньске товариство для землезнавства, що подорож до бігуна відбула ся потайком і заходами норвезкого корабельника Свенд-Фоєна, котрий недавно тому помер, а котрий не лиш казав зробити лодку з алюмінїюм на чотирох колесах, але ще й дав значну суму на кошти подорожи і т. д. Ми навели умисно сей цьвітневий жарт, бо він дїйстно підхопив зручно ті надії, котрих сповненя сподїває ся по відкритю північного бігуна широкий загал людий, мало обзнакомлених з дїйстним або можливим станом річий в сторопах, близьких бігуна і на самім бігунї.

А що-ж стало ся з Нанзеном? Єго як нема, так і нема ще доси. Чи пропав без вісти і згинув як многі з єго попередників, чи перебуває може ще на бігунї і збирає там та списує свої спостереженя, що мають нам розкрити

з кождого повіту виеміґрувало; кілько несовістних аґентів потягнули оргáни правительства до одвічальности за баламученє селян і намовлюванє їх до легкодушної еміґрациї. Вкінци просив Видїл краєвий Намістництво подати єму, які урядові відомости одержало оно послїдними часами від посольства в Ріо Жанейро і від консулятів в Бразилії о судьбі еміґрантів галицких.

Перегляд полїтичний.

Про недавну гостину ґр. Ґолуховского у нїмецкого канцлера Гогенльоге в Авсзе доносять тепер ґазети, що она не мала нїякого значіня полїтичного. На то каже берлиньский Tageblatt: Що таке представленє єсть зовсїм коректне, то нема сумнїву, але чи тим значінє тої гостини таки зовсїм доказано, о тім ми після нашого зная стану річий сумнїваємо ся.

З Константинополя доносять, що Туркам удало ся коло Гавран побити Друзів, але тим они їх ще не зовсїм побідили, бо сила сего зворохобленого племени, особливо в горах зовсїм ще не зломана. Послїдними днями були знов часті бійки межи Друзами а Турками. О заведеню спокою в сих сторонах Сириї не може бути ще на довший час і бесїди.

Японцї взяли ся до Хінцїв на острові Формоза з цїлою силою і очевидно хотять їх там зовсїм вигубити. Місионарі з полудневих сторін сего острова доносять, що Японцї спалили шїсдесять хіньских міст і в страшенний спосіб вирізали богато тисячів Хінцїв.

Новинки.

Львів дня 23 липня 1896.

— **Конкурс.** Видїл товариства „Руска Бурса“ в Терноноли, подає сим до загальної відомости, що з початком року шкільного 1896/7, знайде 60 учеників, учащаючих до шкіл середних, семинариї учительскої і шкіл народних в Тернополи помішене в Бурсї, а именно: 4 безплатно, а прочі за місячною доплатою 9 до 15 зр.

Родичі, взглядно опікуни, зволять найдальше до 10 серпня н. ст. с. р. надіслати свої подання до видїлу „Рускої Бурси“ в Тернополи. — До просьби належить долучити: а) сьвідоцтво шкільне з послїдного піврока; б) сьвідоцтво убожества, доплачуючі же 12—15 зр. місячно, сьвідоцтва убожества не предкладають; в) декларацию родичів взглядно опікунів, кілько місячно з гори доплачувати обовязують ся. Доплата та однакож не може виносити менше, як 9 зр. місячно і 2 зр. на рік вписове на зужитє інвентаря. — Чотири місця безплатні обсаджує о. Андрій Качала, парох з Мединя в Збаражчинї, длятого просить ся не надсилати до видїлу прошень о безплатне поміщенє.

Приняті до Бурси питомцї мають виказати ся при вступі, що посїдають 5 пар біля, 3 рушники, 4 простирала, подушку, сїнник, ковдру, 2 пари чобіт, одежу зимову і лїтну.

Бажаючі одержати відповідь, зволять долучити кореспондентку докладно заадресовану, долучаючі марку на 20 кр. одержать прилоги за реценсом.

Від видїлу „Рускої Бурси“ в Тернополи.

Сьв. Волод. Громницкий. Др. В. Лучаківский

— **Іспит зрілости** при учительскій семинариї в Чернівцях зложили з рускою викладовою мовою: на мужескім видїлї: Мільтіядес Брага, Оґільо Ельсґольц, Пилип Григорович, Марґин Кордашевский, Мариян Петрик, Йосафат Панчак, Іван Радомский, Евгений Семенович і Іяя Тевтул; а на женьскім видїлї: Ґіттель Барон, Ольга Білїнкевич, Зузанна Гродецка, Володимира Лисинецка, Іванна Островска і Каролина Сухопос.

— **Про руску депутацию в Римі** подає „Душпастир“ таку вість: Папа принимав дня 26 червня руску депутацию, котра приїхала подякувати за іменованє митрополита Сембратовича кардиналом. Авдиєнция тревала цїлу годину. Папа висказував ся з похвалами о кард. Сембратовичу і з великим заінтересованєм розвідував ся про католицке житє межи Русинами Адреса, котру вручила депутация Єго Сьвятости єсть книга величини 35+50 цм. грубости 8 цм.—Оправа викінчена в рукодїльнї переплетничій п. М. Спожарского. Верхна оправа в кожу францускую темно-оріхової барви, робота ручна, гладка, украшена краями шкіркою ясної барви і дрібними окрасами на вколо золочено-оксидованими украшенями, в заглубленій части містить ся довкола різблена із золоченого бронзу мистерної роботи обводова рама, прикрашена барвними і дорогими емалїями і гербами всїх трох епархій, обнятими капелюхом кардинальским; по лївій сторонї герб Руси, по правій сторонї герб австрийскої Монархії, в самій же серединї величавий, украшений емалїями і золоченями герб сьвятїйшого Отця Папи римского Льва XIII. Книга замикає ся клямрою, у внутрі книги перед і по текстї, виложена шовковим адамашком оправа цїлковита, становить гармонїйну цїлість. Текст виконав О. Тупись. На I-ій картцї присьвячене сьв. Отцю за удїленє гідности кардинальскої Митрополиті Сильв. Кардиналу Сембратовичу, виконане письмом оздібним золоченим; текст подяки на перґаминї в язицї рускім і латиньскім уміщений в 2 колюмнах, котрі в горі завершують ся луками. — Мотиви орнаментики взяті зі стилю італїйского ренансового, а над луками 2 марморові таблицї з написию: „Подяка Русинів Галицкої Провинциї сьв. Отцю Льву П. XIII. за удїленє пр. Митрополиті гідности Кардинальскої“. — Текст латиньский відзначає ся наслїдованєм письма XVI-ого столїтя в стилю ґотицкім. Цїлість поважна. — Письмо з орнаментикою виконав О Тупись, сотрудник при сьв. Юрі. Відтак слїдують підписи: Преосьв. Епископа Станїславівского, Комітету, Капітул всїх 3 і сьвящ. з вірними з всїх 3 Епархій.

— **Місия з перешкодами.** У Вербові в Бережанщинї мала в днях 13 до 16 червня відбути ся місия під проводом ОО. Василиян. Тимчасом слабосильний парох вербівский, о. Івасечко, так ревно заняв ся приготовленєм до тої місиї, що аж занеміг. Поїхав тому на пораду до лїкарів до Бережан і там помер нагло дня 12 червня. ОО. Василияни їхали до Вербова на Бережани, а коли звідали ся, що вербівский парох лежить упокоївший ся в Бережанах, а ще до того о. декан Кордуба обходив в Бережанах тридневний ювилей унії берестейскої, затримали ся ОО. місионарі на тих три днї в Бережанах. Тимчасом у Вербові згромадило ся множество народа з околичних сїл

таїну незнаного нам доси північного кінця землї — хто то може знати! Перша вість яка наспіла о нім дня 12 лютого з Іркутска в глубокій Сибіри над Байкальским озером до Петербурга була слїдуюча: „Доставник Нансена, доносить через шефа поліциї в Колимску, Кандакова, почтою з Якутска до Киреньска, а звідси телєґрафом до „Нового Обозрѣнія“, що Нансен доплив до бігуна, відкрив там землю і вертає назад“. Треба-ж тепер взяти на розвагу звідки і якою дорогою ішла ся вість.

Місто Колимск лежить при устю ріки Колими, над північним ледоватим морем, майже на другім кінци Азиї, саме там, де на полудне від него єсть півостров Камчатка. Кухнарев, доставник Нансена, котрий єсть купцем в Колимску має далеко від Колимска на західній півночи, на т. зв. Новосибірских островах, що лежать проти устя ріки Індиґірки, своїх людий, котрі там збирають єму мамутову кість. Від тих людий довідав ся він про Нансена і через шефа поліциї дав знати почтою, бо телєґрафу там нема, до Якутска. Се місто лежить від Колимска на яких 1.500 верст далеко (8 верст іде на нашу милю) отже добрих 187 миль; майже других тілько миль треба їхати з Якутска через Вітимск до Киреньска, звідки вже іде телєґраф до Іркутска. Можна отже легко собі уявити кілько то треба було часу, заким вість з Новосибірских островів про Нансена наспіла до Колимска, звідси до Іркутска і наконець до Петербурга. За той час міг би вже був Нансон, коли був дійстно десь близько Новосибірских островів, приїхати й до самого Колимска. Тимчасом й доси нїякої вісти про него. Де він тепер обертає ся, не знати. Дивно мусить виглядати, що як-раз аж з Колимска наспіла вість про поворот Нансена, коли звістно, що пляном єго було поїхати одним боком на бігун а другим, противним вертати. Після того єго пляну можна би було скорше сподївати ся єго в сторонах Ґренляндиї. Але заким придивимось близше єго плянам і єго подорожи, послухаймо, що розповідає про стороки близько бігуна такий славний подорожник як Паєр, котрий задумав знову їхати в сторони бігуна і недавно тому їздив по більших містах Европи та виголошував відчити, щоби тим способом зискати собі прихильників для свого нового предприємства.

Вже три рази — каже він — їздив я в ґеоґрафічних цїлях на далеку північ. В роках 1869/70 прилучив ся я до нїмецкої виправи до бігуна, до котрої дав почин др. Петерман. Ми доплили кораблем під північно-всхідне побереже Ґренляндиї аж до 75½ степеня північної ширини, а звідтам дальше санками дістали ся аж до 77 степеня. Задля леду не могли ми їхати дальше кораблем. Найтяжший лїд на сьвітї, то той, що на всхідно-ґренляндскім побережу. Ми не могли там анї одної склянки води набрати, такі величезні маси леду лежали на земли і на побережу. В роцї 1870 доїхав я аж до 79¾ степеня, аж під сам край Франц Йосифа. Вже тогди видїли ми той край перед собою, але єго вкривала густа мрака. Аж підчас другої виправи в 1872/74 дістали ся ми дійстно до того краю і розслїдили єго аж до 83 степеня ширини. Нераз питали мене: Правда, на далекій півночи нема більше нїчого, лиш сам лїд, збитий лїд і снїги, величезні, пусті, без всякої краси простори а понад ними сїре небо? — Зовсїм не так, на далекій півночи нема одностайности; мене завсїгди займали всїлякі чудеса з'явищ в природї.

Вже 300 лїт тому, як відкрито Шпіцберґи і вже обплило їх доокола 2000 кораблїв, бо з ледами тут легка робота; але до всхідного побережа Ґренляндиї дістали ся люди всего лиш два рази без нїякого нещастя, а то в роках 1823 і 1869/70. Я вибрав за вихідну точку для моєї нової подорожи Ґренляндию длятого, що нема красшого і живописнїйшого краю на півночи, як сей. А відтак можна на Ґренляндиї й легко перезимувати, бо єсть чим живити ся. Коло пригірка Франклїна суть безчисленні стада ренів і мошусових волів. Сочиста трава вкриває горбоватий край а до польованя тут найлїпша нагода. Найлїпшим средством до ґеоґрафічних розслїдів, то подорож саньми.

Розуміє ся, що то не дуже вигідна подорож, бо не їде ся на санях, лиш тягне ся їх за собою. Підчас австро-угорскої виправи до північного бігуна тягнули ми за собою сани через цїлих шість місяцїв від самісенького рана до пізного вечера, так, що вже нам аж сил не ставало. Тогди розходило ся о то, щоби розслїдити край Франц Йосифа при страшенній студени під 83 степенем північної ширини. Напа подорож почала ся була з корабля „Теґетгоф“, котрий там затонув, бо крига і ледові гори роздушили єго. Ми бродили в глубокім снїгу відтяті від корабля, не маючи навіть надії дістати ся назад до него, хоч ми не дальше були від него, як на дві милї. Ми відбували подорож саньми весною при 40 до 60 степенях (Цельзия) морозу, а люди так мерзли, що вже не могли дальше іти. Подорожний в підбігунових сторонах, коли там лиш 25 степенів морозу, каже, що вже тепло і дуже добра пора до дороги. В день спить ся а ночею їде ся. Причина тому та, що в день віють шалені снїговицї і змушують чоловіка лежати тихо серед студени. Лежить ся під полотнянним шатром, крізь котре дує снїгом, як крізь решето. Дуже велика трудність єсть в прилагоджуваню їди; теплу страву можна хиба лиш раз на день зварити, але нїколи підчас бурі, бо пішов би з огнем цїлий намет під котрим спить ся.

Найбільша мука для подорожного на бігунї тогди, коли прийде ся ночувати на дворі. На нічліг копає ся ями в снїгу або ставить ся легенькі шатра. Люди сплять спільно в одним мішку, а мороз такий, що термометер в кише-

на місию, а ту нема ані пароха ані ОО. місіонарів. Ще добре, що приїхав до Вербова о. Танчаковский, декан нараївский, і о. Дидик. Ті оба мусїли заступати ОО. місіонарів. Аж в неділю пізним вечером приїхав був до Вербова один Василиянин і той оголосив зібраному народови, що перше мусять похоронити пароха, а відтак аж відбуде ся місия. В понедїлок дня 15 червня похоронено в Бережанах пароха з Вербова о. Івасечка а ві второк вечером зачала ся місия у Вербові.

— **Повне затьмінє сонця**, яке припадає на досьвіта в день 9 серпня с. р., буде найлїпше видне в північній Европі і в Сибірі. Европейскі зьвіздарні лагодять ся вже на се затьмінє і думають вислати своїх людий на місця, де затьмінє буде дуже добре видко. В північній Норвеґії і у Фінляндиї єсть кілька таких місць, де затьмінє буде можна вповнї видїти, але оно не буде там довше тревати як півтора мінути і то в пору, коли сонце буде ще дуже низько при землї стояти. Лїпше буде видко повне затьмінє у всхідній Сибіри, де оно припаде на час перед полуднем і буде тревати дві мінути і три чверти. В середній і західній Европі не буде видко повного затьміня лиш частькове, або таки й зовсїм его не буде видко, бо оно припаде на короткий час зараз по всходї сонця, або ще перед всходом.

— **Перший рік кадетскої школи**, котра має бути основана у Львові розпічне ся вже сего року шкільного. але в місточку Штрас в долїшній Австриї, повіт Оберголлябрун, а то для того, що будинок для львівскої кадетскої школи ще не готовий. З тих самих причин буде в тім місточку поміщений також і перший рік кадетскої школи в Еннс.

— **Знов одна жертва еміґрациї.** Данило Гридяк, господар в Нижневі, постановив виїхати до Бразилії і продав свій ґрунт, за котрий дістав около 300 зр. Вибрав ся отже з жінкою і трома дїтьми, з котрих найстарше має 10 лїт в дорогу до Удіни. Перед тим ще закупив у звістного аґента Нодарї'го карти корабельні, за котрі заплатив 260 зр. Доїхав до Штайнбруха в Стириї, а тут власти тамошні зревідували его і переконали ся, що він не має не лиш пашпорту, але навіть ані крейцара маєтку. Гридяка відставлено назад шупасом до Нижнева, де він прибув тамтого тиждня стративши есь маєток.

— **Обильні жерела нафти** показали ся в Старій веси повіта березівского в західній Галичині. Дня 8 с. м. в однім з тамошних закопів бухнула нафта з такою силою, що розлила ся по всїх сусїдних ґрунтах. Тамошна селянка, Маслька, начерпала собі новий збанок ропи і принесла его до хати та поставила під лаву, не накривши его. Коли вечером засьвітила лямпу, воздух був так наповнений ґазами з ропи, що они займили ся ясним поломінем. Жінка згоріла на вуголь а четверо дїтий сильно попарило ся.

— **Неабияка чоловіколюбна родина.** Кілька днів тому назад помер в Сараґосї Жозе Ґонзалез, тамошний кат в 84 роцї житя. Він „урядував" через цїлих 56 лїт і за той час перевів на той сьвіт 192 людий, засуджених на смерть. Его оба братя, Северо і Рамон, були також катами; перший з них помер в 89 роцї житя в Барцельонї. Можна би гадати, що таке ремісло, котре займає ся висиланєм других людий на той сьвіт, не вкорочує зовсїм віку тим, що ним займають ся. Рамон, наймолодший з братів Ґонзалезів, кат в Бурґос, помер однакож під шибеницею, на котрій повісив трох людий одного по другім. Один з вуйків Ґонзалезів був катом у Валядолїдї. Батько померших катів був рільником в якімсь араґоньскім селї. В наслїдок якогось закладу пішов він на службу до ката в Сараґосї за помічника, а по смерти свого „майстра" заняв его місце. Жозе Ґонзалез лишив вдовицю і двох дорослих синів, з котрих старший перейме посаду по батькови.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Білград 23 липня. Президент міністрів Новакович приняв з подякою запрошенє ґр. Ґолуховского на торжество отвореня Зелїзної брами а заразом подав до відомости, що сербске правительство будуть заступати міністер фінансів і міністер будівництва.

Рим 23 липня. Палата послів ухвалила проєкт закона зносячий мито вивозове на сїрку і проєкт закона о добродїйних товариствах на Сицилії; наконець затвердила умову з Занзибаром і торговельну угоду з Болгариєю, а опісля відрочила ся на необмежений час. — Міністер Вісконті-Веноста відповідаючи в сенатї на інтерпеляцию сказав, що обнимаючи свій уряд не застав ніяких розпочатих переговорів в справі нових угод торговельних. Що-до італїяньско-француской угоди торговельної не уважає за відповідне щось о тім говорити.

Льондон 23 липня. Вінчанє княгинї Мод з даньским князем Каролем відбуло ся вчера в полудне в присутности королевої, князя і княгинї Уельскої, даньских князів Христяна і Гаральда, грецкого наслїдника престола, Сельсберіґо, Ґледстона, німецкого амбасадора і даньского посла.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1896, після середно-европ. год.

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—
Підволочиск	6·00	2·11	—	—	9·30	10·45	—
Підвол. з Підз.	6·14	2·25	—	—	9·48	11·12	—
Черновець	6·10	—	—	10·15	2·45	—	—
Черновець що понеділка	—	—	—	10·25	—	—	—
Белзця	—	—	—	9·15	—	—	—
Мушини на Тарнів	8·40	11·00	—	4·40	—	6·45[1]	—
Гребенова 2)	—	—	—	—	9·35	—	—
Скольного і Стрия	—	—	—	5·22	9·35	3·05	7·22
Зимної Води 4)	—	—	—	—	1·32	—	—
Брухович 5)	—	—	—	—	1·20	—	—
Брухович 6)	—	—	—	—	3·20	—	—
Янова 7)	—	—	—	9·45	3·00	8·55	—
Янова	—	—	—	9.45[8]	1·05[9]	3·00[10]	6·25[8]

1) Від 1 червня до 30 вересня. 2) Від 10 липня до 31 серпня. 3) До Скольогс лише від 1 мая до 30 вересня вкл. 4) Від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята. 5) Від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята. 6) Від 1 мая до 6 вересня в будні дни. 7) Від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цьвітня кождого дня. 8) Від 16 червня до 31 серпня що день. 9) Від 16 червня до 31 серпня в неділї і сьвята. 10) Від 16 червня до 31 серпня в тиждневі дни.

Поїзд блискавичний зі Львова 8·40 рано, в Кракові 1·48 по полудни, у Відни 8·56 вечер.

Приходять з:

Кракова	1·30	5·10	8·45	8·55	6·55	9·30	—
Підволочиск	2.34	10·05	—	8·05	510	—	—
Підвол. з Підз.	2.18	9·50	—	7·42	4·45	—	—
Черновець	9·55	—	—	2·01	7·28	—	—
Черновець що понеділка	—	—	—	6·13	—	—	—
Белзця	—	—	—	—	5·45	—	—
Мушини на Тарнів	5·10[1]	—	—	8·55[2]	6·55	—	—
Гребенова	—	—	—	—	1·51[3]	—	—
Скольного і Стрия	—	—	—	12·10	8·00	1·51[4]	10·10
Брухович 5)	—	—	—	—	—	8·03	—
Брухович 6)	—	—	—	—	—	8·25	—
Янова	—	—	—	7·50[7]	—	5·28[8]	8·54[8]
Янова 9)	—	—	—	—	1.10	7·48	—

1) Від 25 червня до 15 вересня. 2) Від 1 червня до 30 вересня. 3) Від 10 липня до 31 серпня. 4) Зі Скольного тілько від 1 мая до 30 вересня 5) Від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня. 6) Від 26 червня до 14 серпня. 7) Цїлий рік. 8) Від 16 червня до 31 серпня. 9) Від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цьвітня

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано

Час подаємо після годинника середно-европейского; він різнить ся о 36 мінут від львівского: коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 год. і 36 мін.

ни чоловіка показує 15 степенів низше нулї; ноги костенїють, а чоловік не спить, лиш ніби дрімає і дрожить. Бороду обстригає ся коротко, уши і рот завязує ся, а ніс, котрий при такій студени найбільше терпить, вкриває ся зверха флянелею; той, що їде до бігуна, лїпше, щоби таки був без носа. Панчохи на ніч стягає ся і сушить ся на грудех. Провіянту набирає ся в міхи на кілька недїль і дїлить ся его на порциї, а той провіянт то лиш твердий хлїб, на котрім собі чоловік мало зубів не поломить, і мясо в бляшанних коробках. Сторони коло бігуна то дїйстно вітчина голоду. Живі їдять погиблих а чоловік о нічім не думає, нїчого не питає, лиш як би свій голод заспокоїти. Але хоч і який чоловік тут бідний і безрадний, то природа все-таки не дає ему загинути. Підчас подорожи на „Теґетгофі" з'їли ми 76 білих медведів, з котрих добре виправлені кожі лежали в корабельній коморі. Як би не то мясо, то ми були би всї вигибли на скорбут (дуже погана недуга, котра в перших початках проявляє ся головно тим, що ясна гниють і зуби випадають). Коли-ж хто хоче знати, якими стравами живить ся подорожний на бігуні, то нехай послухає: ґуляш з білого медведя з бараболею, пахуча зупа з мошусового вола, потравка з ледових бурників (рід морскої чайки), чорний пес морский, приправлений звоздиками, серце з моржа (велике зьвіря подібне до морского пса), варений вовк, вуджений лось і салата з писка морского пса.

А тепер дещо про зьвірята на далекій півночи. Найзвичайнїйше зьвіря на далекій півночи то білий медвідь, а найстрашнїйше — то морж. Підчас моеї подорожи коло бігуна полював я може яких двіста або триста разів на білого медведя та видів, як знову білий медвідь полює на людий. Таке польованє о стілько небезпечне, що конець его рішає, хто кого з'їсть, чи медвідь мисливого, чи мисливий медведя. Підчас нашої першої подорожи вхопив нам медвідь нашого астронома. Медвідь той такий сильний, як лев, а такий кровожадний як тиґр, закрадає ся і підсуває ся тихенько, як гадина. Пливе собі на загибшім моржи, перелазить через високі скали як коза, глубоким снїгом біжить дуже борзо. Білий медвідь єсть 7 до 10 стіп довгий і важить тілько-ж сотнарів. Лїтом має він чим живити ся, але з весни то й у него передновок; він тогди дуже голодує і скоро лиш що небудь впаде ему в око, то жене, що лиш має сили та кидає ся і на чоловіка. Підбігає так борзо, що від тої хвилї, коли на овиді появить ся яко сїро-жовта плямка, аж до хвилї, коли кине ся на чоловіка, минає ледви кілька мінут.

Але найстрашнїйшим зьвірем на далекій півночи то морж (Wallross). Для маляра, що любить малювати зьвірята, нема краснїйшої хвилї, як коли серед ясної місячної ночи на блискучій від снїгу і леду земли стада тих зьвірів сувають ся і рушають ся, а з помежи темної їх маси сьвітять ся лиш їх довжезні зуби. Моржі спять на величезних кригах, або вилазять і на беріг, та ставлять варту; але хоч і як они страшні у воді, на земли не можуть вдїяти нїчого. Голова у них така тверда як зелїзо, ба, твердша від него, а мають таку силу, що коли виринають з води і головою вдарять н. пр. об зелїзну плиту, грубу на 15 центиметрів, то розбивають єї на двоє. Порохом і кулею не можна їм майже нїчого вдїяти; треба їх убивати списами в груди. Моржі найбільше мстиві із всїх зьвірят. Коли яка лодка попаде ся між них, то вже пропала. Они пливуть так скоро, що шість людий веслами не можуть так борзо гнати лодку. На Шпіцберґах вже їх давно вигубили, але в північно-всхідній Ґренляндиї живуть они ще цїлими стадами.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

8

Поручає ся

торговлю вин ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львові.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

купує і продає

всякі ефекти і монети

по курсї данім найдокладнійшім, не числячи жадної провізиї

Яко добру і певну льокацєю поручає:

4% листи гіпотечні коронові
4½% листи гіпотечні
5% листи гіпотечні преміовані
4½% листи Тов. кредитового земс.
4½% листи Банку краєвого
4% листи Банку краєвого
5% облїґациї комунальні Банку крає.
4½% пожичку краєву галицку

4% позичку краєву галицку коронову
4% пожичку пропінацийну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% пожичку угорскої зелізної дороги державної
4½% пожичку пропінацийну угорску
4% угорскі Облїґациї індемнізацийні
і всїлякі ренти австрийскі і угорскі,

котрі то папери контора виміни Банку гіпотечного всегда купує і продає

по цїнах найкористнїйших.

Увага: Контора виміни Банку гіпотечного приймає від Вп. купуючих всякі вильосовані, а вже платні місцеві папери цінні, як також купони за готівку, без всїлякої провізиї, а противно замісцеві лишень за відтрученем коштів.

До оферт, у котрих вичерпали ся купони, доставляє нових аркушів купонових, за зворотом коштів, котрі сам поносить. 9

Бюро оголошень і дневників

приймає

ОГОЛОШЕНЯ

до всїх дневників

по цїнах ориґінальних.

До

Народної Часописи, Ґазети Львівскої, і Przeglą-dy

може лише се бюро аноси приймати.

Бюро дневників і оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львові

улиця Кароля Людвика ч. 9.

приймає

абонамент на всї дневники

по цїнах ориґінальних.

С. Кельсен у Відни

поручає:

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненем.— Збірники на воду. — Комплєтні уряджена купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для Галичини і Буковини

ГЕРМАН ГАМЕЛЬ у Львові Пасаж Гавсмана ч. 8.

На жадане висилає ся катальоґи.

Бюро дневників і оголошень **Л. Пльона** у Львові

улиця Кароля Людвика число 9, приймає

абонамент на всї дневники по цїнах ориґінальних.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.